

dyrefjæbt Erfaring — jeg behøver ikke at sige, at jeg tænker her paa Erobringen af Als i 1864. Vi have en dyrefjæbt Erfaring, mener jeg, om, hvad det Moment veier, at Seirherren har anvendt Blod og Penge paa en Erobring, med Hensyn til det Spørgsmaal, om han er villig til at ville opgive Seirens Frugter. Men der gives jo andre Eventualiteter end den, at vi skulde være Gjenstand for egentlige Erobringsthyfter, som der kunde være at betænke. Der kan jo være en Fare for, at vi mod vor Villie skulle blive indviklede i en Krig, som udbræder mellem andre Magter, og saa hedder det da, at saa skal det være et ganske fortrinligt Middel til at holde os udenfor denne Krig, til at bevare vor Neutralitet, at Kjøbenhavn er besættet. Jeg tror nu, at, forsaavidt man overhovedet kan ræsonnere og kan forudsige Noget om en saadan Eventualitet, med Hensyn til hvilken jo saa mangfoldige uforudsete Momenter ville komme til at spille en Rolle, vil man snarere kunne sige det aldeles Mobsatte. Den sidste ærede Taler gjorde nogle Bemærkninger i den Henseende, som det forekommer mig netop talte imod det, som han vilde bevise, og snarere for den Tanke, som jeg her har villet antyde. Han fremførte adskillige Exempler. Jeg vil tillade mig at tage et andet Exempel; jeg vil tænke mig en Kollision mellem de to Magter, mellem hvilken en Krig vist nærmest vil komme til at berøre os, nemlig en Kollision mellem Tydskland og Rusland. Jeg kunde da i Tilfælde af, at Kjøbenhavn var besættet, foreskille mig, at Tydskland vilde kunne finde, at det vilde være nødvendigt for det at forekomme Rusland i at bemægtige sig vor Hovedstad. Jeg kunde tænke mig, at det vilde frygte for, at Rusland maaste med vor Indvilligelse vilde kaste en Troppestykke ind paa Sjælland, naar der var en Fæstning, hvortil denne Styrke kunde støtte sig, for fra dette faste Punkt at true Tydskland i dets Flanke, og skulde det være Tilfældet, at en saadan Frygt vilde opstaa hos de tydske militære Autoriteter, da vilde Tydskland kunne finde det nødvendigt strax enten ved en Overrumpling, som blev foretagen, inden vi maaste endnu have tænkt paa at berede os til Forsvar, eller ved at besætte Fyen eller Sylland eller ved blot at true os med en saadan Besættelse at tvinge os til at modtage en tydsk Garnison. Derimod kan jeg let tænke mig, at Tydskland i det Tilfælde, at Kjøbenhavn ikke er besættet, langt mindre vil nære en saadan Frygt, at det vil mene, at Rusland vil betænke sig paa at sende en Troppestykke over til Sjælland, saa langt bort fra Rusland selv, naar den ikke har noget besættet Punkt at støtte sig til. Det forekommer mig, at ogsaa i den Henseende skulde Erfaringen lære os Noget. Om de to Stormagter, som i

1807 strebes, kan man vel sige, at ingen af dem egentlig havde nogen Tanke om at ville erobre Danmark, og vi vilde Intet hellere end bevare vor Neutralitet. Men vi vare i Besiddelse af Krigsmidler, som huer af disse Magter sandt, at det vilde være betænkeligt at tillade den anden at raade over og drage sig til Nytte, og det var Grunden til det for os saa skjæbnesvangre Overskald i 1807. Det er den samme Tankegang, som har raadet hos den Forsatter, jeg før omtalte; med de stærkeste Ord udtaler han sig imod, hvor urimeligt det dog vilde være, om vi vilde tro, at vi ved et besættet Kjøbenhavn kunde forsvare os mod Tydskland. Derimod finder han, at der ligger en meget fornuftig Tanke til Grund for en Besættelse af Kjøbenhavn, naar man tænker sig den udført til Fordel for Tydskland, og mærkeligt nok kommer han til det Resultat, at vi bør udføre den til Fordel for Tydskland. Derom tror jeg nu ikke, at Mange vilde være enige med ham; men der ligger den Sandhed deri, tror jeg, at, naar en lille Stat som Danmark vil give sig en fremragende militær Betjning, vil skabe sig en militær Position, som skal kunne være af Vigtighed i en større Krig, hvori flere Stormagter ere implicerede, da risikerer den i høi Grad at arbejde ikke til Fordel for sig selv, men til Fordel for Andre. Det være nu imidlertid langt fra mig, at jeg derfor skulde mene, at vi skulle forlømme vort Forsvarsvæsen; men det, jeg mener, er, at vi ikke bør stille os nogen umulig Opgave, at vi bør indskrænke os til de Opgaver, vi kunne magte, og det anser jeg for en umulig Opgave, at vi skulde kunne forsvare vort Land mod den Overmagt, som en Stormagt, der vil overvælde os, formaar at stille op imod os. Men hvad vi derimod ere istand til, og hvad vi derfor bør, det er, at vi bør efter vore Evner og Kræfter udvikle vort Forsvarsvæsen saaledes, at der ikke bliver noget Misforhold mellem det, vi formaa, og den Overmagt, som udkræves til at overvælde os, saaledes, at en Stormagt skal være nødsaget til, hvis den vil betvinge os, da dertil at anvende en ikke aldeles uforholdsmæssig lille Anstængelse og Kraft. Vi skulle finde os i, hvad der engang ikke kan være anderledes, at vor Hærstyrke kun kan være lille; men vi skulle sørge for, at den bliver saa god, saa forsvarlig, saa brugbar som muligt, og vi skulle ikke indrette os paa, saasnart der kommer en Fare paa, da at skjule den i Kjøbenhavn, saaledes at Fjenden kan vide, at han med en endogaa aldeles ubetydelig Styrke vil kunne gjøre Indfald i Landet, uden at møde den ringeste Modstand. Vi skulle, saaledes som jeg nylig har set det betegnet i et militært Tidsskrift, der udgives af militære Autoriteter i Tydskland, som det, der ifølge Sagens Natur maatte være vor Hovedopgave i mi-